

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент, публічне управління та HR-технології»
прот. № 1 від 18.09.2023 р.

Стратегічне управління на залізничному транспорті

СИЛАБУС

2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	- 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	- 281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	- Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	- другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 3,5

Спікер курсу - [Дейнека Олександр Георгійович \(д-р економічних наук, професор\)](#)

Контакти: 38 (057) 730-10-95, e-mail: deyneka@kart.edu.ua
м. Харків, пл. Фейєрбаха, 7, ауд. 3.207

Спікер курсу - [Крихтіна Юлія Олександрівна \(д-р наук з держ.упр., професор\)](#)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –
<http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

На сучасному етапі розвитку національної економіки України постає важливе питання щодо забезпечення конкурентоспроможності базових галузей ,до яких, безумовно ,належить залізничний транспорт .Враховуючи надзвичайне скрутне становище ,що склалось на залізничному транспорті в наслідок відсутності реформ реструктуризації ,що неодноразово були анонсовані Укрзалізницею і Міністерством інфраструктури України , виникла потреба обґрунтування реальних кроків держави у питаннях докорінної зміни підходів до стратегічного управління галузі. Відсутність методичних та прикладних питань у сфері реалізації проекту реформування галузі створює негативне становище як на залізничному транспорті зокрема, так і в народному господарстві України в цілому

У слухачів магістратури доцільно сформувати абсолютно нове уявлення про формування стратегії управління, що базується до широкому досвіді провідних країн світу.

Мета викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління на залізничному транспорті» полягає у оволодінні сучасними теоретичними основами стратегічного управління та практичними навичками прийняття стратегічних рішень в процесі управління діяльністю та розвитком залізничного підприємства на ринку.

Завданням вивчення дисципліни «Стратегічне управління на залізничному транспорті» є теоретична підготовка студентів і формування у них навичок у сфері стратегічного управління залізничним підприємством.

Дисципліна «Стратегічне управління на залізничному транспорті» орієнтована на вивчення закономірностей розвитку та засад стратегічного управління на підприємствах залізничного транспорту, пов'язаних із формуванням довгострокових конкурентних переваг підприємства в ринкових умовах функціонування, а також на розвиток умінь і навичок аналізу конкурентної позиції та виробничого потенціалу організації.

У зв'язку з цим курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетенції студентів:

1. Інтегральну компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері стратегічного управління залізничного транспорту або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

2. Загальні компетентності:

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті;
- Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;
- Здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді;
- Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо;

- Вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
- Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів;
- Встановлювати критерії, за якими організація визначає подальший напрямки розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості про стан та перспективи розвитку управління галузі залізничних перевезень, питання їх застосування з метою виведення галузі із кризового становища; формувати здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях в контексті використання сучасних менеджерських досліджень)

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області застосування елементів стратегічного управління за допомогою сучасних вітчизняних і зарубіжних досліджень)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області формування плану реалізації елементів стратегічного управління, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до розвитку менеджерських досліджень щодо управління галуззю у кризовій ситуації).

7. Компетентності та результати навчання у відповідності до Стандартів вищої освіти: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально- організаційних структур.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить просування продукції в Україні та на світовому ринку, ви хочете дізнатися яким чином споживачі обирають продукт залізничного транспорту чи послуги, хочете вміти управляти діяльністю підрозділів галузі, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки залізничного транспорту, а також обізнаність в питаннях стратегічного управління галузі .

Третина змісту курсу вивченню методології та методики стратегічного управління галузі (статистична інформація відкриття джерел інформації), а дві третини курсу охоплюють вивчення управлінських комунікацій в мережі Інтернет як носія теоретичної і прикладної інформації , яка сприймається і модифікується учасниками діалогу і колегіального обговорення.

Тобто в системі стратегічного управління буде розглянуто з двох сторін: по-перше, Світова мережа залізниць - це інструмент для ведення та просування бізнесу, по-друге, власний веб-сайт — це продукт залізничної галузі України, який представляє її у відкритому доступі.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів стратегічного управління та практичні рекомендації з його просування в потребах залізничного транспорту.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки проекту з просування аканту в соціальних мережах. В

рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців. (практиків АТ “Укрзалізниця”)

Практичні заняття з курсу передбачають вивчення прийомів та методів, які дозволять сформувавши базу знань, умінь та навичок з питань стратегічного управління. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Кількість кредитів ECTS –3,5.

Лекції – 30 годин.

Практики – 15 годин.

Самостійна робота – 60 годин.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Екзамен	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/faculty/fakultet-ekon>), навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «Портал дистанційного навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії.

Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій. Ось деякі з них:

1. Генерация та аналіз стратегічних альтернатив на бізнес-рівні.
2. Стратегічне управління на залізничному транспорті персоналом на підприємствах залізничного транспорту.
3. Транспортна стратегія України: ключові напрями розвитку.

Теми лекцій

Тема 1. Загальна концепція стратегічного управління

Тема 2. Основні складові стратегічного управління

Тема 3. Аналіз стратегічних факторів зовнішнього середовища підприємства

Тема 4. Аналіз внутрішнього середовища підприємства
Тема 5. Спільний аналіз стратегічних факторів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства
Тема 6-7. Портфельний аналіз
Тема 8. Стратегічний потенціал підприємства та його конкурентоспроможність
Тема 9. Розробка стратегії на корпоративному рівні
Тема 10. Реалізація стратегії, контроль і оцінка
Тема 11. Стратегічне планування логістичної діяльності підприємства
Тема 12. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні
Тема 13. Розподіл ресурсів між перспективними, поточними, оперативно-календарними складовими логістичного менеджменту
Тема 14-15. Визначення основних вимог до кваліфікації і спеціальностей персоналу підприємства за реалізації проекту розвитку (реорганізації) системи логістичного управління

Теми практичних занять

Тема 1. Теоретичні засади стратегічного управління. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес

Тема 2. Документи стратегічного планування, визначені законодавством. Державна стратегія регіонального розвитку. Особливості регіональних стратегій розвитку. Комплексний підхід до розробки національних/регіональних програмних документів щодо розвитку публічного управління. Технології стратегічного управління. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Система стратегічного управління в Україні

Тема 3. Системний аналіз у стратегічному управлінні. Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT – аналіз. PESTLE – аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS – аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення та стратегічний вибір. Участь громадськості у стратегічному плануванні

Тема 4. Реалізація стратегій розвитку. Програми й проекти як інструментарій реалізації стратегії розвитку громад і територій. Порядок розроблення, затвердження та виконання регіональних цільових програм, прогнозних документів. Організаційно-правові основи просторового планування розвитку громад і територій

Тема 5. Проектне управління (управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, якістю). Особливості проектування в публічному управлінні. Особливості інноваційного проекту. Використання проектних технологій в системі публічного управління та адміністрування. Методи командної роботи

Тема 6. Моніторинг й оцінювання в стратегічному управлінні. Оперативне управління. Стратегічна екологічна оцінка стратегії розвитку регіону. Управління процесом реалізації стратегії розвитку громад і територій. Моніторинг й оцінювання реалізації стратегічного плану сталого розвитку регіону Управління змінами в сучасних соціально-економічних системах. Зміни та розвиток організацій. Адаптація організації до змін. Спротив змінам: причини й результати. Підходи та засоби подолання супротиву змінам. Стратегічні зміни. Управління змінами. Бенчмаркінг і реінжиніринг для змін

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються на підставі практикуму з дисципліни «Стратегічне управління на залізничному транспорті».

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	TS шка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування системного підходу щодо проблем євро інтеграції. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності

ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Екзамен

Студент складає іспит за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає екзаменаційний бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання викладача.

Студенту який пропустив заняття необхідно, в індивідуальному режимі підійти на консультацію до викладача, який надасть детальну інформацію щодо відпрацювання пропущених занять та отримання відповідних балів. Тобто студенту потрібно відвідати консультації з дисциплін, заняття з яких пропущено.

Додаткові бали можна отримати за участь у науковій та творчій діяльності кафедри.

Команда викладачів:

Дейнека Олександр Георгійович - професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ. Вчений, спеціаліст у сфері менеджменту, публічного адміністрування, управління і реструктуризації залізничної галузі.

Освіта: Харківський державний університет, 1973 р., “Географія», географ, викладач географії, кандидат географічних наук (1981). Харківський державний економічний університет, 1997 р., “Фінанси і кредит», економіст.

Доктор економічних наук з 2005 року. Дисертацію захистив у спеціалізованій вченій раді Д.064.051.05 при Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна за спеціальністю 08.02.03 - організація управління, планування і регулювання економікою, професор за кафедрою менеджменту зовнішньоекономічної діяльності на транспорті, тема дисертації «Управління паливно-енергетичним комплексом України», номер диплома ДД 004523.

Працював у складі експертних комісій з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів за напрямом “Менеджмент та торгівля” Міністерства освіти і науки України, зокрема секції “Менеджмент і адміністрування”.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи понад 45 років.

Дейнека О. Г. є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій в Українській державній академії залізничного транспорту та Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна.

О.Г. Дейнека підготував 10 аспірантів та здобувачів, що отримали науковий ступінь кандидата економічних наук та одного доктора наук. Постійно запрошується на опонування кандидатських та докторських дисертацій в інші ВНЗ України, щорічно бере участь в акредитації та ліцензуванні ВНЗ з напрямку «Менеджмент».

Напрямок наукової діяльності: організаційно-управлінські аспекти розвитку базових галузей економіки України, зокрема транспортної, енергетичної та інших.

Автор понад 250 наукових праць. В рамках наукової та навчально-методичної роботи видано та підготовлено до друку 57 методичних робіт: монографії - 16; навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України - 11; конспекти лекцій - 7; інші методичні видання - 39; 92 статті у фахових наукових виданнях. Приймав участь у понад 130 вітчизняних та міжнародних наукових і науково-практичних конференціях.

Нагороди та подяки: За багаторічну працю у вищих навчальних закладах у 2005 році був нагороджений грамотою міністра освіти і науки України, має ряд подяк Державної адміністрації залізничного транспорту, а також у 2011 р. нагороджений ювілейною медаллю «На честь 150-річчя залізничного транспорту України».

Крихтіна Юлія Олександрівна – професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ.

Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Доктор наук з державного управління з 2022 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д64.707.03 при Національному університеті цивільного захисту України за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління, тема дисертації «Механізми формування та реалізації державної політики розвитку транспортної галузі України», номер диплома ДД012932.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування; державна політика розвитку транспортної галузі України.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 27 років.

Автор понад 110 наукових праць та навчально-методичних розробок.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» НАЗЯВО.

Результати навчання

- формулювати стратегічні завдання різного рівня на підприємстві;
- розробляти місію, цілі, стратегію та «стратегічний набір» організації;
- застосовувати концептуальні положення стратегічного управління на практиці;
- проводити стратегічний аналіз стосовно організації за допомогою різних методів і методик;
- використовувати моделі, інструменти стратегічного управління в різних конкретних ситуаціях;
- визначати систему показників та здійснювати оцінювання ефективності стратегічного управління;

- оцінювати доцільність впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії
- управляти процесом стратегічних змін в організації та ранжувати їх за пріоритетністю.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>